

Dominika Kordela

Wybrane instrumenty publicznego wsparcia polskich mikro, małych i średnich przedsiębiorstw a implementacja "small businnes act"

Ekonomiczne Problemy Usług nr 111, 114-123

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DOMINIKA KORDELA
Uniwersytet Szczeciński

**WYBRANE INSTRUMENTY PUBLICZNEGO WSPARCIA
POLSKICH MIKRO, MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW
A IMPLEMENTACJA *SMALL BUSINNES ACT***

Streszczenie

Sektor prywatny w Europie zdominowany jest przez przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 250 osób, które stanowią 92,1% wszystkich podmiotów gospodarczych. Ich wpływ m.in. na wartość PKB oraz poziom zatrudnienia dla rozwoju i wzrostu gospodarczego jest znaczący. Komisja Europejska dostrzegła rolę tej grupy przedsiębiorstw formułując wytyczne mające na celu poprawę ogólnych warunków ich rozwoju. *Think Small First. A Small Business Act for Europe* (SBA) jest inicjatywą Komisji Europejskiej, która zawiera kierunki działań służące rozwojowi sektora MŚP.

W artykule przedstawiono wyniki raportu Komisji Europejskiej oceniającego wdrażanie polityki wobec mikro, małych i średnich przedsiębiorstw określone w SBA. Następnie przeanalizowano wybrane narzędzia i instrumenty finansowego wsparcia ze środków publicznych badanego sektora w Polsce. Celem artykułu jest próba oceny kierunków finansowego wsparcia publicznego mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce.

Słowa kluczowe: finanse przedsiębiorstw; mikro, małe i średnie przedsiębiorstw; fundusze Unii Europejskiej

Wprowadzenie

W strukturze finansowania polskich mikro, małych i średnich przedsiębiorstw zauważalne są zmiany, polegające na zwiększaniu udziału kapitału zewnętrznego w postaci kredytów bankowych oraz instrumentów oferowanych przez pozabankowe instytucje, np.: leasing i factoring, pożyczki z funduszy pożyczkowych, instrumenty z funduszy unijnych, fundusze *venture capital* czy aniołowie biznesu. Instrumenty wsparcia podzielić można na funkcjonujące w publicznym systemie (instytu-

cje narodowe oraz ponadnarodowe, głównie Unia Europejska) oraz poza publicznym systemem wsparcia małych przedsiębiorstw (instytucje komercyjne)¹.

Wsparcie publiczne dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w literaturze przedmiotu określane jest jako planowe i zorganizowane działanie na rzecz powstawania, rozwoju i podnoszenia konkurencyjności tej grupy podmiotów gospodarczych finansowane ze środków publicznych². Idea wsparcia ze środków publicznych prywatnych podmiotów gospodarczych związana jest z teoriami interwencjonizmu państwa, a uzasadnienie konieczności ingerencji państwowej przedstawia między innymi teoria zawodności rynku (niesprawności rynku)³. Według definicji zawodność rynku to niezdolność rynku do zapewnienia optymalnej podaży określonych produktów lub usług⁴. Rada Europejska wskazała w 2002 roku na możliwość stosowania wsparcia publicznego w wypadku niesprawności mechanizmu rynkowego⁵.

Komisja Europejska w 2008 roku natomiast, biorąc pod uwagę znaczenie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarkach krajów Unii Europejskiej, ich wpływ m.in. na wartość PKB oraz poziom zatrudnienia, sformułowała wytyczne mające na celu poprawę ogólnych warunków dla rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. W komunikacie *Think Small First. A Small Business Act for Europe (SBA)*, przedstawiono obszary działań na rzecz poprawy sytuacji mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

W niniejszym artykule przedstawiono podstawowe założenia *Small Business Act* oraz wybrane instrumenty publicznego wsparcia finansowego oferowane mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom przez dwie kluczowe instytucje w tym obszarze, tj. Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości i Bank Gospodarstwa Krajowego. Wybór tych instytucji nie jest przypadkowy, oba podmioty to instytucje wdrażające Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka. Ponadto PARP i BGK realizują wiele inicjatyw niezwiązanych bezpośrednio z funduszami europejskimi a wspierających mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. W artykule przedstawiono również wyniki raportu Komisji Europejskiej oceniającego mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa w UE, koncentrując się na przedstawieniu poziomu rozwoju i charakterystyki polskich podmiotów gospodarczych. Celem artykułu jest próba oceny kierunków finansowego wsparcia publicznego mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce.

---

¹ A. Staszczel, *Instytucje i programy wsparcia finansowego małych przedsiębiorstw*, w: *Finanse małego przedsiębiorstwa w teorii i praktyce*, red. H. Zadora, C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 408–409.

² M. Gancarczyk, *Wsparcie publiczne dla MSP. Podstawy teoretyczne a praktyka gospodarcza*, C.H. Beck, Warszawa 2010, s. 17.

³ Z ang. *market failure theory*, M. Gancarczyk, *Wsparcie publiczne dla MSP...*, s. 21.

⁴ *Ibidem*, s. 23.

⁵ Rada Europejska, *Presidency Conclusions*. Barcelona European Council, 15 and 15 March 2002, SN 100/1/02 s. 7–9, 40, www.consilium.europa.eu (20.11.2013).

1. Publiczne wsparcie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw a *Small Business Act*

Współcześnie głównymi problemami mikro, małych i średnich przedsiębiorstw są trudności z dostępem do informacji, wiedzy i finansowania⁶. Przedsiębiorstwa te – zwłaszcza znajdujące się w początkowych fazach rozwoju – mają ograniczone możliwości pozyskania kapitału niezbędnego na finansowanie działalności i rozwoju. Problematyka luki kapitałowej i trudności z dostępem do źródeł finansowania działalności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw została szeroko opisana w polskiej literaturze naukowej⁷.

W ramach prawodawstwa unijnego sformułowano wiele dokumentów stanowiących źródło polityki wobec mikro, małych i średnich przedsiębiorstw⁸. Na forum instytucji i organów Unii Europejskiej szczególna rola i znaczenie MMŚP zostały dostrzeżone i znalazły odzwierciedlenie w wielu aktach prawnych. Na wkład mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w rozwój i wzrost gospodarek oraz na konieczność wspierania tego sektora wskazywano m.in. w strategii lizbońskiej czy w Europejskiej Karcie Małego Przedsiębiorstwa. Milowym krokiem był jednak komunikat Komisji Europejskiej z 2008 roku – *Think Small First. A Small Business Act for Europe*, zawierający propozycję spójnej strategii wobec mikro, małych, średnich przedsiębiorstw.

Dokument wskazał na 10 priorytetowych obszarów⁹:

- stworzenie warunków, w których przedsiębiorcy mogą dobrze prosperować,
- zagwarantowanie, aby uczciwi przedsiębiorcy, których przedsiębiorstwo zostało postawione w stan upadłości dostali szybko drugą szansę,
- przygotowywanie regulacji zgodnie z zasadą „najpierw myśl na małą skalę”,
- zapewnienie odpowiedniej reakcji organów administracji publicznej na potrzeby MŚP,
- dostosowanie instrumentów realizowanych polityk do potrzeb MŚP,
- ułatwianie MŚP dostępu do finansowania i rozwijanie otoczenia prawnego i biznesowego w zakresie realizacji terminowych płatności w transakcjach handlowych,
- wspieranie MŚP w korzystaniu z możliwości oferowanych przez jednolity rynek,
- wspieranie podnoszenia kwalifikacji w MŚP i wszelkich form innowacji,

---

⁶ M. Gancarczyk, *Wsparcie publiczne dla MSP...*, s. 77.

⁷ Szerzej m.in.: J. Grzywacz, A. Okońska, *Venture capital a potrzeby kapitałowe małych i średnich przedsiębiorstw*, SGH, Warszawa 2005; J. Węclawski, *Venture capital. Nowy instrument finansowania przedsiębiorstw*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 1997; K. Brzozowska, *Business Angels na rynku kapitałowym. Motywacje, inwestowanie, efekty*, CeDeWu, Warszawa 2008; *Zarządzanie małą i średnią firmą w teorii i w ćwiczeniach*, red. M. Matejun, Difin, Warszawa 2012.

⁸ Szerzej: M. Gancarczyk, *Wsparcie publiczne dla MSP...*, s. 134.

⁹ Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Najpierw myśl na małą skalę”, Program „*Small Business Act*” dla Europy, Bruksela 25.06.2008 r., s. 5, www.mg.gov.pl (20.11.2013).

- umożliwienie MŚP przekształcania wyzwań związanych z ochroną środowiska na nowe możliwości rozwoju,
  - zachęcanie i wspieranie MŚP w czerpaniu korzyści z dostępu do rynków.
- W 2011 roku Komisja Europejska w kolejnym komunikacie, będącym raportem z implementacji założeń SBA, wskazała na trzy priorytety:
- przygotowywanie regulacji zgodnie z zasadą „MŚP przede wszystkim”,
  - ułatwianie MŚP dostępu do finansowania,
  - zachęcanie i wspieranie MŚP w czerpaniu korzyści z dostępu do rynków.

KE zaproponowała działania mające stanowić odpowiedź na wyzwania, wynikające z kryzysu gospodarczego. W dokumencie podkreślono, że sytuacja gospodarcza wymaga zwrócenia szczególnej uwagi na potrzeby w zakresie finansowania MŚP, ponieważ z powodu kryzysu gospodarczego znacznie pogorszyła się sytuacja finansowa i zdolność kredytowa wielu podmiotów gospodarczych tego sektora. Komisja Europejska powołuje się na analizy działalności kredytowej banków przeprowadzone przez Europejski Bank Centralny, które wykazały zastrzeżenie warunków udzielania kredytów przedsiębiorstwom. KE rekomendowała więc wzmocnienie publicznego systemu finansowania MŚP zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, aby zaradzić określonym niesprawnościom rynku. W zakresie finansowania Komisja zobowiązała się do podjęcia działań na rzecz usprawniania inwestycji funduszy typu *venture capital*, systemu gwarancji dla przedsiębiorców, powołania stałego Forum Finansowego MŚP, uproszczenia zasad pomocy publicznej czy też ułatwienia w ekspansji europejskich MŚP na inne rynki¹⁰.

Do głównych finansowych instrumentów polityki wspierania mikro, małych i średnich przedsiębiorstw zalicza się: granty, subsydia, subsydiowanie pożyczek, gwarantowanie pożyczek, gwarancje dla funduszy *venture capital* wspierających MŚP. Wszystkie wyżej wymienione instrumenty są oferowane podmiotom gospodarczym w Polsce.

2. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa w Polsce na tle przedsiębiorstw w innych krajach UE

Komisja Europejska w rocznym raporcie dotyczącym małych i średnich przedsiębiorstw wskazuje, że rok 2013 powinien być punktem zwrotnym dla tej grupy przedsiębiorstw. Bowiern po pięciu latach niesprzyjającego i niestabilnego otoczenia gospodarczego w 2013 roku zauważalny jest wzrost zatrudnienia i wartości dodanej w europejskich MŚP. Ogólne zatrudnienie w europejskich MŚP wzrosło według prognoz o 0,3% a wartość dodana o 1% w porównaniu z 2011 rokiem¹¹.

---

¹⁰ Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Przegląd programu „*Small Business Act*” dla Europy. Bruksela 23.02.2011 r., s.7–13, www.mg.gov.pl (20.11.2013).

¹¹ European Commission Report, *A recovery on the horizon. Annual Report on European SMEs 2012/2013*, European Commission, październik 2013, www.ec.europa.eu (21.11.2013).

Udział przedsiębiorstw poszczególnych grup wielkości w Polsce, w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych, nie różni się od średniej europejskiej. Polska na tle wszystkich krajów Unii Europejskiej charakteryzuje się wyższym udziałem mikro przedsiębiorstw (95,2%) w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych, co wynikać może z faktu, że kryteria finansowe (przychody netto oraz suma bilansowa) stosowane do klasyfikacji przedsiębiorstw na polskie warunki są wysokie. W Polsce zdecydowanie więcej dlatego jest przedsiębiorstw w grupie mikro niż w krajach Europy Zachodniej. Poza tym w Polsce wysoki jest wskaźnik samozatrudnienia, które klasyfikowane jest jako mikofirma (tab.1).

Tabela 1

Liczba przedsiębiorstw, procent zatrudnionych osób oraz udział w wartości dodanej mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce i Unii Europejskiej¹²

	Mikro	Małe	Średnie	W sumie
Liczba przedsiębiorstw				
EU-27	18 783 480	1 349 730	222 628	20 355 838
Polska	1 410 335	51 129	16 206	1 477 670
Udział poszczególnych grup wielkości w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (%)				
EU-27	92,10	6,60	1,10	99,80
Polska	95,20	3,50	1,10	99,80
Zatrudnienie %				
EU-27	28,70	20,50	17,30	66,50
Polska	35,64	13,06	19,55	68,25
Wartość dodana (%)				
EU-27	21,10	18,30	18,30	57,60
Polska	15,22	13,20	22,12	50,54

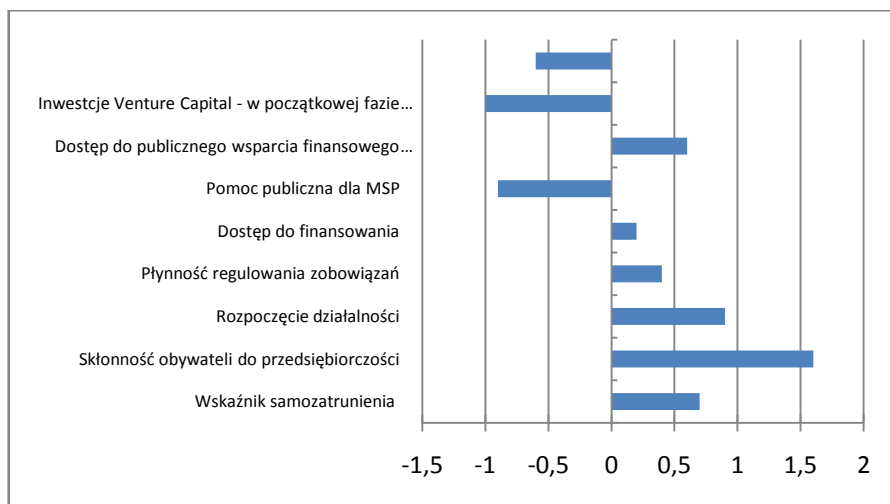
Źródło: Media Information 2nd SME Assembly „Encouraging a Europe of Enterprise” 24–26 November 2013 Radisson Blu, Vilnius, Lithuania, udostępnione przez J. Kowalczyka „Puls Biznesu” oraz <http://ec.europa.eu/eurostat> (27.11.2013).

Polskie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa tworzą ponad 68% miejsc w pracy, odsetek ten porównywalny jest ze średnią unijną. Różnice między polskimi przedsiębiorstwami a średnią unijną zauważalne są przy porównaniu udziału w tworzonej wartości dodanej. Polskie mikro i małe przedsiębiorstw mimo ich liczebności mają wyraźnie niewielki udział w tworzeniu wartości dodanej. Komisja Europejska taki stan rzeczy tłumaczy m.in. koncentracją polskich mikro i małych przedsię-

¹² Zgodnie z metodyką Eurostatu w liczbie przedsiębiorstw nie są uwzględnione podmioty gospodarcze prowadzące działalność w następujących sektorach: rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo, usługi edukacyjne i sektora ochrony zdrowia.

biorstw w sektorach charakteryzujących się niską wartością dodaną oraz w sektorach prac prostych¹³.

Z danych przedstawionych przez Komisję Europejską wynika, że polskie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa otrzymują mniejsze wsparcie finansowe niż przeciętna wartość pomocy publicznej w krajach członkowskich UE (rys. 1).

Rysunek 1. Warunki prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce przez małe i średnie przedsiębiorstwa jako odchylenie od średniej UE (w punktach, średnia UE równa 0)¹⁴

Źródło: Media Information 2nd SME Assembly „Encouraging a Europe of Enterprise” 24–26 November 2013 Radisson Blu, Vilnius, Lithuania, udostępnione przez J. Kowalczyka „Puls Biznesu”; J. Kowalczyk, *Polski drobny biznes jest w tyle za UE*, „Puls Biznesu” z dnia 27.11.2013 r., s. 14.

Według danych zaprezentowanych na rysunku 2 poziom wykorzystania funduszy unijnych na rozwój przedsiębiorczości i wsparcie MŚP jest poniżej średniej Unii Europejskiej. Przeciętna unijna, określana jako procent całkowitej alokacji, wynosi 22, a dla Polski ten wskaźnik wynosi 5,5. Miernik dotyczący pomocy publicznej dla MŚP, określany jako procent ogólnego wsparcia publicznego przeznaczony dla sektora MŚP również wskazuje na mniej korzystne warunki w Polsce w porównaniu z przeciętną UE. Na zdecydowanie bardziej sprzyjające przedsiębiorstwom rozwiązania wskazują wyniki analizy miernika publicznego wsparcia finansowego

¹³ Media Information 2nd SME Assembly „Encouraging a Europe of Enterprise” 24–26 November 2013 Radisson Blu, Vilnius, Lithuania, udostępnione przez J. Kowalczyka „Puls Biznesu”.

¹⁴ Dodatnia wartość wskaźnika oznacza, że w Polsce jest lepiej niż w krajach UE, natomiast ujemna wartość świadczy, że pod względem określonego miernika w Polsce warunki są mniej sprzyjające.

z uwzględnieniem gwarancji, co świadczy o większym zastosowaniu wsparcia w formie gwarancji w Polsce w porównaniu z pozostałymi krajami UE.

Badania Komisji Europejskiej potwierdziły znane powszechnie w Polsce fakty, dotyczące niewielkiego zaangażowania funduszy *venture capital* w przedsiębiorstwa znajdujące się w początkowych etapach rozwoju. Pozytywne sygnały dotyczą tzw. czynników miękkich, czyli skłonności obywateli do samozatrudnienia oraz skłonności obywateli do przedsiębiorczości, które mają wartości wyższe od przeciętnej unijnej.

3. Inicjatywy i narzędzia wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce

Publiczne wsparcie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw jest częścią polityki gospodarczej państwa. W Polsce instrumenty i narzędzia polityki gospodarczej wobec tej grupy podmiotów gospodarczych określane są w dokumentach strategicznych oraz uregulowaniach dotyczących zakresu funkcjonowania wyspecjalizowanych instytucji czy agend rządowych, np. Polskiej Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości czy Banku Gospodarstwa Krajowego.

M. Gancarczyk przedstawiając strukturę zarządzania polityką wspierania MŚP w Polsce wskazała na dualistyczną formę złożoną z części scentralizowanej (koordynatorem i instytucją wdrażającą jest Polska Agencja Rozwoju Regionalnego) i zdecentralizowanej (instytucją zarządzającą jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, a instytucjami wdrażającymi władze regionalne)¹⁵.

Głównym zadaniem Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości jest zarządzanie funduszami z budżetu państwa oraz Unii Europejskiej, które są przeznaczone na wspieranie przedsiębiorczości i innowacyjności. W ramach PO IG realizowane były następujące działania, których beneficjentami były mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa¹⁶:

- **inicjowanie działalności innowacyjnej** - wsparcie miało charakter dotacji na preinkubację oraz na inwestycje w nowo utworzone przedsiębiorstwo innowacyjne,
- **tworzenie systemu ułatwiającego inwestowanie w MŚP**, w ramach tego poddziałania mikro, mali i średni przedsiębiorcy otrzymywali środki na zakup usług doradczych w zakresie przygotowania dokumentacji i analiz niezbędnych do pozyskania inwestora zewnętrznego o charakterze udziałowym,
- **paszport do eksportu** – beneficjentami były mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa realizujące projekty mające na celu wejście na nowe rynki i wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa na rynkach zagranicznych,
- **wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej** – działanie skierowane do mikro i małych przedsiębiorstw na projekty mające na celu świadczenie usług drogą elektroniczną.

¹⁵ M. Gancarczyk, *Wsparcie publiczne dla MSP...*, s.181–183.

¹⁶ www.poig.parp.gov.pl (30.11.2013).

Do innych form wsparcia oferowanych przez PARP zaliczyć można „pożyczkę na innowacje”, którą otrzymać mogą mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa na wydatki związane m.in. z zakupem i wdrożeniem wyników prac badawczo-rozwojowych, zakupem licencji, zakupem i montażem maszyn lub urządzeń, budowę, rozbudowę lub modernizację budynków lub instalacji niezbędnych do wprowadzenia rozwiązania innowacyjnego, ale również na zakup określonych usług doradczych.

Kluczową instytucją oferującą narzędzia finansowego wsparcia dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw jest Bank Gospodarstwa Krajowego, który odpowiada m.in. za wypłatę unijnych dotacji, aktywnie uczestniczy w realizacji zadań gospodarczych państwa poprzez zarządzanie programami rządowymi oraz środkami funduszy celowych.

Działalność BGK w obszarze finansowego wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw to kilka podstawowych inicjatyw, którymi zarządza bądź koordynuje¹⁷:

1. W ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007–2013, BGK udzielał wsparcia finansowego instytucjom finansowym (pośrednikom finansowym) na stworzenie systemu poręczeń objętych reporeczeniem oraz pożyczek dla sektora MŚP.
2. BGK pełni funkcję menedżera sześciu regionalnych funduszy powierniczych w ramach inicjatywy JEREMIE, która jest pozadotacyjną formą wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw ustanowioną przez Komisję Europejską. Inicjatywa skierowana jest do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw mających utrudniony dostęp do finansowania, do osób/podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą, nie jest wymagana historia kredytowa ani zabezpieczenia.
3. Najnowszą inicjatywą BGK (oferowaną od marca 2013 r.) jest gwarancja *de minimis*. Istota tej gwarancji polega na oferowaniu za pośrednictwem banków kredytujących tzw. gwarancji *de minimis*, które mają formę gwarancji kredytu obrotowego lub inwestycyjnego. Gwarancja jest formą zabezpieczenia kredytu na wypadek gdyby kredytobiorca nie spłacił go w terminie określonym w umowie kredytowej. Gwarancja daje bankowi udzielającemu kredytu pewność jego spłaty (do 60% wartości kredytu) – jeśli kredytobiorca nie będzie mógł oddać kredytu z własnych środków to spłaty kredytu dokona gwarant, czyli BGK.
4. BGK ma udziały w regionalnych funduszach poręczeń kredytowych oraz współtworzy niektóre z nich zgodnie z założeniami programu rządowego „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego”, przyjętego przez Radę Ministrów 19 maja 2009 roku.
5. Chwaloną i wyróżnioną przez Komisję Europejską inicjatywą jest stworzenie Krajowego Funduszu Kapitałowego, który funkcjonuje od 2005 roku, przyczyną powołania tej instytucji była niska wartość kapitału funduszy *Venture Capital* kierowana do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Misją KFK jest

---

¹⁷ ww.bgk.com.pl (30.11.2013).

„zwiększanie dostępności kapitału dla małych i średnich przedsiębiorstw poprzez wspieranie finansowe funduszy podwyższonego ryzyka inwestujących w polskie innowacyjne MSP”¹⁸.

6. Ważną inicjatywą BGK i Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego z punktu widzenia wypełnienia luki kapitałowej jest utworzenie (w kwietniu 2013 r.) Polskiego Funduszu Funduszy Wzrostu. Istota działania PFFW polega na budowie portfela inwestycji w fundusze inwestycyjne finansujące przedsiębiorstwa znajdujące się w fazie wzrostu lub ekspansji. Strategia inwestycyjna polega na zbudowaniu przez zarządzających PFFW portfela inwestycji w fundusze *Venture Capital*, *Private Equity* i *Mezzanine*, które z kolei będą kierować te środki to małych i średnich przedsiębiorstw.

Podsumowanie

Zaprezentowane w artykule finansowe formy wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw ze środków publicznych to szeroki wachlarz instrumentów takich jak dotacje, pożyczki, poręczenia, gwarancje czy też udziałowe formy finansowania za pośrednictwem – wspartych dodatkowymi środkami finansowymi – funduszy *venture capital*, *private equity* i *mezzanine*. Źródłami finansowania wsparcia publicznego są budżet państwa, fundusze unijne oraz środki Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego. Wsparcie finansowe oferowane jest zarówno na rozpoczęcie działalności, na realizację projektów, jak również przedsiębiorstwom znajdującym się w kolejnych etapach rozwoju.

Wyniki raportu KE, które wybiórczo zaprezentowano w artykule, wskazują jednak na mniej korzystne warunki wsparcia finansowego w Polsce w porównaniu z pozostałymi krajami UE. Domniemywać można, że przyczyn dysproporcji między teoretycznie dostępnymi instrumentami wsparcia a ich praktycznym wykorzystaniem w stopniu ponad przeciętnej UE może być wiele (jednak to przedmiot badań na odrębny artykuł).

Analizując założenia SBA oraz raport z wyników jego implantacji z 2011 roku, ocenić należy, że Polska realizuje tę inicjatywę w sposób rzetelny, o czym świadczy wyróżnienie przez KE Krajowego Funduszu Kapitałowego. Przekrój instrumentów oferowanych mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom w Polsce zgodny jest z zaleceniami SBA – ułatwiają one dostęp do finansowania (gwarancje, pożyczki, poręczenia), wspierają dostęp do rynków zagranicznych (inicjatywa „Paszport do eksportu”), usprawniają inwestycje funduszy typu *venture capital* w mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (KFK oraz PFFW)¹⁹.

---

¹⁸ www.kfk.org.pl (30.11.2013).

¹⁹ Zaznaczyć należy, że mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa w perspektywie finansowania 2007–2013 korzystać mogły również ze wsparcia oferowanego przez 16 regionalnych programów operacyjnych, które ze względu na wymogi edytorskie w zakresie liczby stron nie zostały przedstawione w niniejszym artykule.

Literatura

- Brzozowska K., *Business Angels na rynku kapitałowym. Motywacje, inwestowanie, efekty*, CeDeWu, Warszawa 2008.
- European Commission Report, *A recovery on the horizon. Annual Report on European SMEs 2012/2013*, European Commission, październik 2013.
- Gancarczyk M., *Wsparcie publiczne dla MSP. Podstawy teoretyczne a praktyka gospodarcza*. Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2010.
- Grzywacz J., Okońska A., *Venture capital a potrzeby kapitałowe małych i średnich przedsiębiorstw*, SGH, Warszawa 2005.
- Komunikat Komisji do Rady Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Najpierw myśl na małą skalę”. Program „Small Business Act” dla Europy, Bruksela 25.06.2008 r.
- Komunikat Komisji do Rady Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Przegląd programu „Small Business Act” dla Europy, Bruksela 23.02.2011 r.
- Rada Europejska, *Presidency Conclusions*, Barcelona European Council, 15 and 15 March 2002, SN 100/1/02.
- Kowalczyk J., *Polski drobny biznes jest w tyle za UE*, „Puls Biznesu” z dnia 27.11.2013 r.
- Media Information 2nd SME Assembly „Encouraging a Europe of Enterprise” 24–26 November 2013 Radisson Blu, Vilnius, Lithuania.
- Staszal A., *Instytucje i programy wsparcia finansowego małych przedsiębiorstw*, w: *Finanse małego przedsiębiorstwa w teorii i praktyce*, red. H. Zadora, C.H. Beck, Warszawa 2009.
- Węclawski J., *Venture capital. Nowy instrument finansowania przedsiębiorstw*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 1997.
- Zarządzanie małą i średnią firmą w teorii i w ćwiczeniach*, red. M. Matejun, Difin, Warszawa 2012.

INSTRUMENTS OF PUBLIC SUPPORT FOR POLISH SME'S AND IMPLEMENTATION OF THE SMALL BUSINESS ACT

Summary

In economy of UE-countries micro, small and medium enterprises account for 99,8% off all enterprises. The domination of micro and SMEs results in their huge influence on GDP, number of employees as well as added value. European Commission decided to create an initiative called *Think Small First. A Small Business Act for Europe* that will support small and medium-sized enterprises because of their significance on economic growth and development.

In this article author analyses European Commission annual report on SMEs. Further were given the examples of public instruments that aim is to support this enterprises. As a conclusion author attempt to evaluate the direction of public support for micro, small and medium enterprises.

Keywords: corporate finance; micro, small and medium enterprises; EU funds

Translated by Dominika Kordela